

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-394-4-37>

Майстренко-Вакулєнко Юлія, кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри комп'ютерних технологій дизайну та графіки НАУ

Мистецтво: образотворче &/versus візуальне

Ключові слова: образотворче мистецтво, візуальне мистецтво, сучасне мистецтво, образ, мистецька освіта.

Yuliya Maystrenko-Vakulenko, PhD in Art History, Associate Professor,
Department of computer technologies of design and graphics,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine

Art: fine &/versus visual

Abstract. Contemporary visual art deals with the depiction of internal philosophical and ontological categories, ideas, concepts, etc. That is why contemporary art education should embrace the whole complex of visual communication, which, in addition to the external image of an object, includes the philosophy of contemporary media, art theory, and synthesis of design and artistic experience.

Key words: *fine art, visual art, contemporary art, image, art education.*

Основою будь-якого наукового дослідження є, насамперед, коректне використання термінології. У сучасному науковому дискурсі терміни «візуальне мистецтво» (visual art) та «образотворче мистецтво» (fine art) співіснують з різним ступенем акцентації. Виступаючи майже взаємозамінними синонімами у непрофесійному інформаційному полі, в мистецько-освітній спільноті ці терміни іноді розглядаються як такі, що протиставлені один одному. Проте частіше образотворче мистецтво позиціюється як складова візуального, оскільки, на думку сучасних науковців, будь-який твір образотворчого мистецтва є частиною візуального контенту, але не кожен твір візуального мистецтва можна визначити як образотворчий.

Протиставлення образотворчого мистецтва новітнім мистецьким практикам, було закладене ще понад сто років тому Казиміром Малевичем. У своїх теоретичних працях Малевич протиставляв реальну реальність авангарду ілюзорній реальності образотворчого мистецтва, проводячи семантичну паралель між предметом, та його «образом», який і втілювався у «предметному мистецтві». Натомість зараз ми можемо стверджувати, що сучасне мистецтво продовжує шукати образ, проте не зовнішній – предметний чи фігуративний, а образ інших, внутрішніх філософсько-онтологічних категорій, ідей, концепцій тощо.

Мистецьке поле останніх десятиліть збагатилося рядом нових видів мистецтва, які виникли на стику не лише різновидів площинних, просторових та часових мистецтв (ленд-арт, арт-об'єкт, просторова каліграфія тощо), а й сфер людського знання: 3D та мистецтво доповненої реальності, віртуальне, генеративне, еволюційне та інші види мистецтва, створені за допомогою або у симбіозі з комп'ютером та штучним інтелектом.

Секція 2. Методика викладання профільних дисциплін у вищих мистецьких закладах та проблеми сучасної художньої освіти

Їх за умовчанням почали відносити до візуальних мистецтв як такі, що априорі не є образотворчими. Питання, що таке образ (image), і яким чином образ виникає (створюється, продукується) у людському мозку, чи це є результат виключно зорового сприйняття (відбитку побаченого на сітківці ока) чи продукт розумової діяльності, трактувалися мислителями по-різному залежно від епохи. Останні дослідження доводять, що процес образотворення є результатом тісного взаємопоєднання зовнішніх та внутрішніх образів, тобто, зорового сприйняття та ментального продукування, спільної роботи ока та мозку.

Таким чином, сучасна мистецька освіта за спеціальністю «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» повинна враховувати увесь комплекс візуальної комунікації, який включає в себе філософію сучасних медіа, теорію мистецтва, узагальнення дизайнерського та художнього досвіду. Так само, як у першій половині ХХ ст. освітні засади Баугаузу відгукнулися на мистецьку проблематику доби й сприяли становленню дизайну як окремого виду мистецтва, так і формування засад сучасної мистецької освіти має враховувати усю сукупність викликів сьогодення.

